

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 14 februari 2018 14:00
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]

Onderwerp: Agendapost Stadion B&W 20-2
Bijlagen: Agpo Stand van zaken financiering nieuw stadion Feijenoord RP.docx; Bijlage 2 - HB_P-#2941680-v2- Wethoudersbrief_aan_Stadion_Feijenoord_NV_(C_L__Berg)_inzake_Criteria_financier s_.PDF; Bijlage 3 - 07-2018 Gemeente Rotterdam wethouder Visser - reactie op uw brief van 9 februari jl. inzake Criteria financiers.pdf; Bijlage 4 - HB_P-#2938473-v1- Stand_van_zaken_Feyenoord_City raadsbrief.docx

Dag [REDACTED],

Bijgaand de aangekondigde agendapost Stand van zaken nieuw stadion Feijenoord. Bijlages 1, 5 en 6 volgen later.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Let op! Rotterdam krijgt een nieuwe Coolsingel . Hiervoor vinden allerlei werkzaamheden plaats rondom het Stadhuis. De toegankelijkheid en bereikbaarheid met auto en openbaar vervoer van en naar het Stadhuis is daarom beperkt. Kijk voor actuele informatie

Vindt u deze informatie onduidelijk? Wij geven graag een toelichting.
Geef het door aan de afzender wanneer deze e-mail niet voor u is en verwijder dit bericht.

Gemeente Rotterdam
College van Burgemeester en Wethouders

Adriaan Visser
*Wethouder Financiën, Organisatie, Haven,
Binnenstad en Sport*

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: informatiebeheer@rotterdam.nl
Inlichtingen: R.P. Pronk
Telefoon: 06 303 57 410

Portefeuillehouder:
Cluster: directie Middelen en Control
Ons kenmerk: 2941680
Uw kenmerk:

Datum: 9 februari 2018

Betreft: Criteria financiers

Stadion Feijenoord NV
De heer C.L. Berg
Postbus 9649
3007 AP ROTTERDAM

Geachte heer Berg,

In het position paper van november 2017 zijn de voorwaarden opgenomen voor participatie van de gemeente Rotterdam in het eigen vermogen van Stadion Feijenoord NV en daarmee in Nieuw Stadion BV, de toekomstig eigenaar van het nieuwe stadion. In voorwaarde 10.2 is opgenomen dat de gemeente en Feyenoord gezamenlijk de eisen formuleren die gesteld worden aan de bancaire financiers van het nieuwe stadion. Dit blijft ook beperkt tot de financiers en betreft uitdrukkelijk niet de wijze waarop de financiering wordt vormgegeven. Over de financiering zijn wij de komende periode met elkaar in overleg.

Onderstaand vatten wij de algemene criteria samen die de gemeente voorstelt om te hanteren bij de selectie van de bancaire financiers:

1. financieel solide partijen, die onder toezicht staan van een centrale bank;
2. met een goede reputatie en naam;
3. deskundigheid op de relevante gebieden van corporate finance, de bancaire markt en de spelers op die markt.

Daarnaast dienen deze vreemd vermogen verschaffers zelfstandig of in gezamenlijkheid met andere vreemd vermogen verschaffers binnen hetzelfde consortium kennis te hebben van en ervaring te hebben met:

4. de financiering van, mogelijk deels publiek gefinancierde, sport en evenementen infrastructuur en
5. de Nederlandse financiële markt en de Nederlandse praktijk van samenwerking tussen private en publieke partijen.

Ten slotte stellen wij voor om met betrekking tot het eventuele gebruik van rente-instrumenten/derivaten prudent om te gaan. Eventueel daarbij betrokken partijen dienen eveneens te voldoen aan de onder 1 t/m 3 opgenomen algemene criteria.

Graag ontvang ik uw bevestiging van bovenstaande, gezamenlijk op te stellen eisen bij uw selectie van financiers.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'A' followed by a long horizontal stroke and a small flourish at the end.

Adriaan Visser
Wethouder Financiën, Organisatie, Haven, Binnenstad en Sport

Gemeente Rotterdam
T.a.v. wethouder Visser
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Rotterdam, 13 februari 2018

Betreft: reactie op uw brief van 9 februari jl. inzake "Criteria financiers"

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 07-2018/CBE/sgo

Geachte wethouder Visser,

Wij hebben uw brief van 9 februari jl. inzake "Criteria financiers" in goede orde ontvangen.

Zoals aan u toegelicht in onze afspraak op 8 februari jl. voldoen de partijen waarmee Stadion Feijenoord N.V. de verdere financiering uitwerkt allen aan de gestelde eisen zoals beschreven in uw brief. Wij kunnen dan ook instemmen met de door u gestelde eisen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
STADION FEIJENOORD N.V.

C.L. Berg
EFO

SIEMENS

PLAN@OFFICE

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: BBO@rotterdam.nl
Inlichtingen: R.P. Pronk
Telefoon:

Portefeuillehouder:
Cluster: Bestuurs- en Concernondersteuning -
Concernstaf en Strategie
Ons kenmerk: 2938473
Uw kenmerk:

Datum: ~~24 september 2018~~ 14 februari 2018

Betreft: Stand van zaken Feyenoord City

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:
Stand van zaken Feyenoord City

Op welke gronden deze brief? / Waarom nu voorgelegd?

In mei 2017 heeft uw raad met betrekking tot de ontwikkeling van de gebiedsontwikkeling Feyenoord City en een nieuw Feyenoord stadion, de Position Paper vastgesteld. In de Position Paper zijn 17 specifieke voorwaarden van de gemeente gesteld waaraan de ontwikkeling van het nieuwe stadion en de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City dienen te voldoen, wil sprake kunnen zijn van deelneming door de gemeente aan de ontwikkeling van het nieuwe Feyenoord stadion. Ons college heeft, conform de wens van uw raad, met Feyenoord en Stadion afgesproken dat alle belangrijke besluiten vooraf met onze gemeente worden gedeeld en dat onze gemeente gedurende het ontwikkelproces kan toetsen of dit proces, de financieringsstructuur en de uiteindelijke deelneming- en governancestructuur voldoen aan de uitgangspunten van de Position Paper en ook naar genoegen en tevredenheid van onze gemeente worden gekozen en vastgesteld. De Feyenoord-organisatie heeft onze gemeente onlangs een brief gestuurd met betrekking tot de voortgang van de financiering van het nieuwe stadion. Met onze brief stellen wij u in kennis van de inhoud van deze brief en de wijze waarop onze gemeente betrokken is bij het proces en hoe een en ander zich verhoudt tot de gestelde voorwaarden.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Onze brief volgt op uw raadsbesluit tot vaststelling van de Position Paper met daarin de voorwaarden om tot positieve besluitvorming van uw raad te komen voor:

1. een deelname in het eigen vermogen voor het nieuwe stadion voor Feyenoord voor maximaal € 40 mln., zijnde aandelen in Stadion Feijenoord NV;
2. een aankoop van grond voor maximaal € 60 mln. (prijsspeil 2016) om deze in

- erfpacht uit te geven aan Nieuw Stadion BV;
- 3. de ontwikkeling van Feyenoord City te faciliteren;
- 4. de gemeentelijke investeringen in de infrastructuur.

Toelichting:

Onze gemeente monitort de ontwikkeling van het nieuwe stadion vanuit de uitgangspunten en voorwaarden van de Position Paper en de verschillende gemeentelijke belangen bij de ontwikkeling van Feyenoord City. Zoals u kunt opmaken uit bijgevoegde brief, hebben Feyenoord en Stadion belangrijke stappen gezet om de financiering van het nieuwe stadion rond te krijgen. In de rapportage staan specifiek twee besluiten vermeld die de financiering van het nieuwe stadion betreffen; het aanstellen van een structureringsagent voor de constructiefinanciering en het afsluiten van een brugfinanciering. In aanloop naar de totstandkoming heeft de gemeente geregeld overleg gevoerd met de Feyenoord-organisatie. Daarbij toetst de gemeente of de besluiten van de Feyenoord-organisatie passen binnen de gestelde gemeentelijke voorwaarden en belangen. Hierbij laten wij ons bijstaan door twee externe deskundige partijen, het bedrijf Zanders met deskundigheid op het gebied van Corporate Finance en het advocatenkantoor Pels Rijcken voor juridisch advies.

Feyenoord heeft overeenstemming bereikt met Goldman Sachs International Inc, over de inschakeling van Goldman Sachs als structureringsagent ten behoeve van de constructiefinanciering voor het nieuwe stadion. Daarnaast zal Goldman Sachs betrokken zijn als verstrekker van de brugfinanciering en in een later stadium mogelijk ook als verstrekker van (een deel van) de constructiefinanciering, al dan niet samen met andere banken.

De werkzaamheden als structureringsagent raken gemeentelijke voorwaarden uit het position paper. De inschakeling van de structuring agent en de uitwerking daarvan is in lijn met de relevante voorwaarden uit de Position Paper. Specifiek heeft de gemeente conform de Position Paper invulling gegeven aan de "eisen aan de financiers". Deze eisen zijn verwoord in bijgevoegde brief van wethouder FOHBS. Deze eisen zijn door de Feyenoord-organisatie akkoord bevonden en vervolgens door ons college vastgesteld.

Nieuw Stadion BV heeft ook met Goldman Sachs overeenstemming bereikt over het verschaffen van een brugfinanciering, waarbij voor de eerste fase tot en met juni 2018 een bedrag van 8 miljoen euro beschikbaar zal komen. Deze financiering van 8 miljoen euro is de eerste tranche van de financiering en is onderdeel van een brugfinanciering van in totaal 17,5 miljoen euro. Het tweede deel van de brugfinanciering, het bedrag van 9,5 miljoen euro, zal niet eerder worden opgenomen dan na succesvolle voltooiing van de eerste fase en na positieve besluitvorming door de Feyenoord-organisatie ten aanzien van de vervolgonwikkeling van het nieuwe stadion. De brugfinanciering is bedoeld om alle ontwikkelkosten die gemaakt moeten worden ter wille van en vooruitlopend op de feitelijke constructie van het nieuwe

stadion. De gemeente heeft beoordeeld dat de brugfinanciering de positie van de gemeente niet materieel beïnvloedt.

Stadion Feijenoord heeft de gemeente gevraagd om het achtergestelde karakter van de huidige gemeentelijke lening aan het Stadion te bevestigen in verband met de totstandkoming van de brugfinanciering. Dit heeft ons college bevestigd. Zoals toegelicht in de stand zaken hebben Stadion en Feyenoord zekerheden (pandrecht en een hypotheekrecht) verstrekt aan Goldman Sachs.

Wij zijn nog in overleg met Feyenoord omtrent de voorwaarden waaronder de financieringsovereenkomst aangaande de bruglening aan u beschikbaar gesteld kan worden. Zodra wij de hierover overeenstemming hebben zullen we deze conform de toezegging van wethouder Visser aan u beschikbaar stellen.

Nu belangrijke randvoorwaarden voor het vervolgen van het stadionproject worden vervuld, te weten het aantrekken van de benodigde adviseurs en dienstverleners alsmede het aantrekken van de benodigde brugfinanciering, is de verwachting dat in de fase tot en met juni 2018 belangrijke vervolgstappen kunnen worden gezet in de financiering en ontwikkeling van het nieuwe stadion en de gehele ontwikkeling van Feyenoord City. Onze gemeente zal de verdere stappen toetsen aan de Position Paper en hierover de raad informeren via de voortgangsrapportage of indien er onderwerpen zijn die noodzaken tot separate informatie.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Uit de brief noch de bevestiging van het achtergestelde karakter van de bestaande gemeentelijke lening vloeien geen directe financiële consequenties voort voor onze gemeente.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

De burgemeester,

C.M. Sjerps

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

- Brief Feijenoord en BVO Feyenoord proces stadionontwikkeling en project Feyenoord City
- Brief wethouder FOHBS criteria financiers

Cluster : Bestuurs- en Concernondersteuning - Concernstaf en Strategie (BCO_CS)
Registratienummer cluster : 2938473
Datum cluster : 13-02-2018